

Kouvolan kansalaisopiston toimintasuunnitelma

lukuvuosi 2026–2027

Toiminnan perusteet

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus (laki vapaasta sivistystyöstä 1 §). Kansalaisopistot ovat paikalliseen ja alueellisiin sivistystarpeeseen pohjautuvia vapaan sivistystyön oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omatoimiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi (2§). Lain mukaan kansalaisopiston tulee laatia vuosittain koulutuksen järjestämistä koskeva toimintasuunnitelma, josta käy ilmi koulutustoiminnan kokonaisuus (6 §).

Kansalaisopiston toiminta liittyy kiinteästi sekä Kouvolan kaupunkistrategiaan 2025–2029 että Kouvolan kulttuuriohjelmalla 2023–2032. Kansalaisopisto täydentää kaupungin monipuolisia opintopolkuja tarjoamalla eri-ikäisille kuntalaisille mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen ja harrastamiseen osana kulttuurin ja vapaan sivistystyön palveluita. Opiston kursseilla luodaan valmiuksia, joita tarvitaan sekä taiteen tekijöinä että kulttuurin kuluttajina. Kursseilla ja maksuttomissa tapahtumissa tarjotaan elämyksiä. Kaupungin suurimpana ryhmäliikunnan järjestäjänä opisto liikuttaa ihmisiä myös ihan konkreettisesti. Toimintaa ohjaavat laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998) ja laki taiteen perusopetuksesta (633/1998).

Tutkintoon johtamattoman vapaan sivistystyön opintojen lisäksi Kouvolan kansalaisopisto tarjoaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaisesti. Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää, opetussuunnitelmaan perustuvaa, tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta, joka antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua jatkokoulutukseen (laki taiteen perusopetuksesta 1 §). Järjestämislupa on kuvataiteessa, käsityötaiteessa, mediataiteessa, sanataiteessa, teatteritaiteessa ja musiikissa. Varhaisiän taidekasvatusta tehdään taiteen perusopetuksen valmistavina opintoina. Kouvolan kansalaisopisto järjestää avoimen yliopiston opetusta Jyväskylän yliopiston avoimen yliopiston yhteistyöoppilaitoksena. Opiston kurssitarjonnassa on myös osaamisperusteisia ns. opintopistekursseja, joiden suoritukset viedään opiskelijan niin halutessa Koski-palveluun.

Kouvolan kansalaisopisto tukee kouvolaalaisten jatkuvaa oppimista ja aktiivista arkea tarjoamalla arjen taitoja sekä työelämä- ja digitaitoja tukevaa koulutusta sekä matalan kynnyksen harrastustoimintaa kaikissa kahdeksassa taajamassa, kylissä niiden ulkopuolella sekä verkossa, eli kaikkialla, missä itsensä kehittämiseksi ja elinikäiselle oppimiselle eri tavoin on riittävästi kysyntää. Kansalaisopisto myös tukee alueen elinvoimaa työllistämällä paikallisia kulttuuritoimijoita kurssien opettajina.

Kurssisuunnittelun perusteet

Pääsääntönä toiminnassa on, että kurssit ovat avoimia kaikille kiinnostuneille ja ne vastaavat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin. Tietoa kuntalaisten toiveista kerätään erilaisissa tapahtumissa, kurssipalautteen yhteydessä, kaupungin palautekanavan kautta sekä muissa yhteydenotoissa. Kurssitarjontaa kootaan asiakkailta, opettajilta ja yhteistyökumppaneilta saatujen kurssiehdotusten pohjalta. Suunnittelussa otetaan huomioon aiempi kurssitarjonta ja sen toteutuminen sekä saatu asiakaspalaute.

Opetusta järjestetään sekä lähiopetuksena että etäopetuksena. Lähiopetuspisteitä on eri puolilla kaupunkia. Opetuspaikat ovat ensisijaisesti kaupungin omia tiloja. Tarvittaessa hyödynnetään myös muita sopivia tiloja. Etä- ja verkko-opetuksessa hyödynnetään sähköisiä oppimisympäristöjä.

Kurssikuvaus on asiakaslupaus, jonka pohjalta asiakas tekee päätöksen ilmoittautua kurssille. Siinä kerrotaan mitä kurssin sisältö, kurssin kokoontumisajat ja -paikat, kurssin opettaja sekä kurssin hinta. Kurssit toteutuvat, kun ilmoittautuneita on riittävästi.

Kursseja järjestetään yhteistyössä muiden kaupungin toimijoiden, toisten oppilaitosten sekä yhdistysten kanssa. Lisäksi opisto järjestää tapahtumia, joissa kursseilla hankittua osaamista ja valmistuneita töitä esitellään. UMAKO-opetuksessa pienten lasten äitien osallistuminen mahdollistetaan järjestämällä lastenhoito kaupungin avoimen varhaiskasvatuksen ja Edukon yhteistyönä. Yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa tehdään maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen ja Muutosturva 55+ -koulutuksen järjestäjänä. Yhteistyötä rakennetaan kaupungin sisällä myös muiden toimijoiden kanssa. Kansalaisopisto on ketterä koulutuspalveluiden tarjoaja, jolla on valmius järjestää myös myyntipalvelukoulutusta asiakkaan tarpeen mukaan.

Toiminta-aika

Kouvolan kansalaisopiston lukuvuoden 2026–2027 opetus alkaa pääsääntöisesti viikolla 36 ja päättyy pitkien kurssien osalta viikolla 15. Kevätlukukausi alkaa viikolla 3 ja päättyy viikolla 15. Opetusta on pääsääntöisesti 12 viikkoa syksyllä ja keväällä. Tämän lisäksi on eripituisia lyhytkursseja, kesäkursseja sekä yhteistyöluentoja. Opetusta ei pääsääntöisesti järjestetä syyslomaviikoilla 43 ja 9.

Ilmoittautuminen syyslukukaudella käynnistyville kursseille alkaa ma 25.5.2026. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opiskelijat voivat varmistaa paikkansa lukuvuoden 2026–2027 opinnoissa erillisessä jatkoilmoittautumisessa 20.4.–3.5.2026. Jatkoilmoittautuminen ei koske taiteen perusopetuksen varhaisiän opintoja.

Kansalaisopiston asiakaspalvelu Kouvolatalolla on avoinna syyslukukaudella 17.8.-9.12.2026 ja kevätlukukaudella 11.1.-9.6.2027 maanantaisin ja tiistaisin klo 10–11 ja 12–15 sekä keskiviikkoisin 12–17. Asiakaspalvelu on myös suljettu lomaviikoilla 43 ja 9.

Opiston opinto-ohjelma tehdään koko lukuvuodeksi 2026–2027 ja se julkaistaan opiston sivuilla opistopalvelut.fi/kouvola viikolla 20. Kurssitarjontaa voidaan tarvittaessa täydentää keväälle 2027.

Opiston toimintaa esitellään erilaisissa tapahtumissa, kaksi kertaa vuodessa ilmestyvässä painetussa Opistouutiset-lehdessä, 4–6 kertaa ilmestyvässä sähköisessä uutiskirjeessä, opiston pedanet-sivuilla ja nettisivuilla sekä opiston sosiaalisessa mediassa. Lisäksi opisto esittelee kursseilla hankittua osaamista ja tehtyjä töitä kaikille avoimissa ja maksuttomissa näyttelyissä, matineoissa ja teatterifestivaaleilla.

Avainluvut 2026–2027

Suunnitellut opetustunnit	21200
Suunnitellut kurssit	590
Toimipaikat	56
Päätoiminen opetushenkilöstö	7
Tuntiopettajat	130
Hallinto henkilöstö	6

Lukuvuoden 2026–2027 painopisteet

- Suomen kielen ja kotoutumista edistävän koulutuksen kehittäminen; vuoden 2026 loppuun saakka järjestettävä Umako-koulutus, suomen kieltä vapaan sivistystyön iltakursseina, sekä mahdollinen suomen kielen koulutus kotoutumissuunnitelmaa vailla oleville naisille osana Kymenlaakson opiston koordinoimaan hanketta.
- Kv-opiskelijoiden ja maahanmuuttajien huomioiminen kurssitarjonnassa.
- Osaamisperusteisesti suunniteltujen kurssien lisääminen eri ainealueilla.
- Opiston toiminnan tunnettuuden lisääminen, markkinointi, asiakassegmentointi ja asiakastiedon analysointi.
- Henkilöstön osaamisesta ja työhyvinvoinnista huolehtiminen. Prosessien kuvaamista jatketaan. Hankerahaa haettu taloudellisen osaamisen lisäämiseen opistotoiminnassa.
- Valmistautuminen siirtymään Kuusankosken opistotalolta kevätlukukauden 2027 päätyttyä.